

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Индивидуален финансов отчет

ХИМИМПОРТ АД

31 декември 2017 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	6
Пояснения към индивидуалния финансов отчет	7

Отчет за финансовото състояние

Пояснение	31 декември	31 декември	
	2017	2016	
	'000 лв.	'000 лв.	
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	5 3 646	7 691	
Инвестиционни имоти	6 35 831	35 831	
Инвестиции в дъщерни предприятия	7 782 054	787 201	
Дългосрочни финансови активи	8 12 481	46 171	
Дългосрочни вземания от свързани лица	32 48 980	27 509	
Дългосрочни предоставени заеми	9 147 567	127 014	
Нетекущи активи	1 030 559	1 031 417	
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	11 151 441	117 161	
Предоставени заеми	12 103 078	101 757	
Търговски и други вземания	13 50 438	44 791	
Вземания от свързани лица	32 85 852	126 683	
Пари и парични еквиваленти	14 72 619	76 359	
Текущи активи	463 428	466 751	
Общо активи	1 493 987	1 498 168	

Съставил: _____

/А. Керезов/

Изпълнителен директор

_____ /Каменов/

Дата: 28 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 2 април 2018 г.:

Марий Апостолов

Управител

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

_____ /Зорница Джамбазка/
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември	31 декември
		2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	15.1	239 646	239 646
Премиен резерв	15.2	260 615	260 615
Преоценки по планове с дефинирани доходи		68	66
Други резерви	15.3	59 824	59 824
Неразпределена печалба от минали години		662 787	641 986
Текущ финансов резултат		38 975	33 748
Общо собствен капитал		1 261 915	1 235 885
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Дългосрочни банкови и други заеми	18	52 062	43 078
Дългосрочни задължения към свързани лица	32	59 388	13 333
Пенсионни задължения към персонала	17.2	27	24
Отсрочени данъчни пасиви	10	14 878	18 952
Нетекущи пасиви		126 355	75 387
Текущи пасиви			
Краткосрочни банкови и други заеми	18	10 966	28 853
Търговски и други задължения	19	4 975	25 747
Краткосрочни задължения към свързани лица	32	89 549	123 143
Краткосрочни задължения за дивиденди	16	-	9 063
Задължения за данъци върху дохода		115	-
Пенсионни и други задължения към персонала	17.2	112	90
Текущи пасиви		105 717	186 896
Общо пасиви		232 072	262 283
Общо собствен капитал и пасиви		1 493 987	1 498 168

Съставил: _____

/А. Керезов/

Изпълнителен директор

_____ /Каменов/

Дата: 28 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 2 април 2018 г.:

Марий Апостолов

Управител

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

Регистриран одитор, отговорен за одита

_____ /Зарница Джамбазка

Поясненията към индивидуалния финансов отчет от стр. 7 до стр. 59 представляват неразделна част от него.

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Печалба от операции с финансови инструменти	20	24 381	21 424
Загуба от операции с финансови инструменти	21	(4 231)	(13 841)
Нетен резултат от операции с финансови инструменти		20 150	7 583
Приходи от лихви	22	15 254	20 980
Разходи за лихви	23	(5 100)	(8 395)
Нетни приходи от лихви		10 154	12 585
Нетни други финансови (разходи)/приходи	24	(1 439)	75
Приходи от дивиденди	25	8 491	14 859
Приходи от нефинансова дейност	26	2 412	4 826
Печалба от продажба на нетекущи активи	27	-	876
Разходи за нефинансова дейност	28	(4 752)	(4 956)
Печалба за периода преди данъци		35 016	35 848
Приходи/(разходи) от данъци	29	3 959	(2 100)
Нетна печалба за периода		38 975	33 748
Друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	17.2	2	2
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		2	2
Общо всеобхватен доход		38 977	33 750
Доход на акция в лв.	30	0.16	0.17
Доход на акция с намалена стойност в лв.	30		0.15

Съставил: _____

Изпълнителен директор _____

/А. Керезов/

/Каменов/

Дата: 28 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 2 април 2018 г.:

Марий Апостолов

Управител

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

Зарница Джамбазка

Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2017 г.	239 646	260 615	66	59 824	675 734	1 235 885
Разпределение на дивиденди	-	-	-	-	(12 947)	(12 947)
Транзакции със собствениците	-	-	-	-	(12 947)	(12 947)
Печалба за годината	-	-	-	-	38 975	38 975
Друг всеобхватен доход	-	-	2	-	-	2
Общо всеобхватен доход	-	-	2	-	38 975	38 977
Салдо към 31 декември 2017 г.	239 646	260 615	68	59 824	701 762	1 261 915

Съставил:

/А. Керезов/

Дата: 28 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 2 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор отговорен за одита

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2016 г.	239 646	260 615	64	59 824	652 770	1 212 919
Разпределение на дивиденди	-	-	-	-	(10 784)	(10 784)
Транзакции със собствениците	-	-	-	-	(10 784)	(10 784)
Печалба за годината	-	-	-	-	33 748	33 748
Друг всеобхватен доход	-	-	2	-	-	2
Общо всеобхватен доход	-	-	2	-	33 748	33 750
Салдо към 31 декември 2016 г.	239 646	260 615	66	59 824	675 734	1 235 885

Съставил: _____

/А. Керезов/

Изпълнителен директор: _____

/И. Каменов/

Дата: 28 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 2 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор отговорен за одита

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от краткосрочни заеми	47 874	88 581
Плащания по краткосрочни заеми	(30 487)	(148 752)
(Плащания)/постъпления от операции с краткосрочни финансови активи, нетно	(6 983)	52 283
Постъпления от клиенти	925	3 376
Плащания към доставчици	(2 137)	(2 486)
Постъпления от лихви	10 741	33 360
Получен дивидент	6 366	5 388
Плащания на лихви, комисионни и др.	(1 454)	(10 137)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(1 656)	(1 416)
Платен корпоративен данък	-	(176)
Платени други данъци	(243)	(2 016)
Други (плащания)/постъпления, нетно	(597)	1 169
Нетен паричен поток от оперативна дейност	22 349	19 174
Инвестиционна дейност		
Придобиване на нетекущи активи	5 (8)	(14)
Придобиване на участия в дъщерни и асоциирани предприятия	-	(2)
Постъпления от продажба на участия в дъщерни предприятия	-	2 543
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(8)	2 527
Финансова дейност		
Изплатени дивиденти	16, 35 (5 557)	(7 330)
Получени дългосрочни заеми	33 9 729	18 948
Плащания по получени дългосрочни заеми	33 (26 503)	(30 121)
Плащания на лихви по получени заеми	33 (3 731)	(1 820)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(26 062)	(20 323)
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти	(3 721)	1 378
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	76 359	75 058
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	(19)	(77)
Пари и парични еквиваленти в края на периода	14 72 619	76 359

Съставил: _____

Изпълнителен директор: _____

/А. Керезов/

_____ Каменов/

Дата: 28 март 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 2 април 2018 г.:

Марий Апостолов

Управител

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

Барница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

Химимпорт АД е регистрирано като акционерно дружество от Софийски градски съд на 24.01.1990 г. с ЕИК 000627519. Седалището и адресът на управление на Дружеството е ул. Стефан Караджа №2, София.

Дружеството е регистрирано на Българска Фондова Борса – София на 30 октомври 2006 г. с борсов код 6С4 за обикновени акции на Дружеството.

Основната дейност на Дружеството се състои в:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които дружеството участва;
- Банкови услуги, финанси, общо застраховане, животозастраховане и пенсионно осигуряване;
- Добив на нефт и газ;
- Изграждане на мощности в областта на нефтопреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти и природен газ;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт и пристанищна инфраструктура;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комисионна, спедиционна и складова дейност.

Дружеството се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членове на Надзорния съвет на дружеството са:

Инвест Кепитъл АД
ЦКБ Груп ЕАД
Марияна Баждарова

Членове на Управителния съвет на дружеството са:

Александър Керезов
Иво Каменов
Марин Митев
Никола Мишев
Миролюб Иванов
Цветан Ботев

Дружеството се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно.

Броят на служителите на Химимпорт АД към 31.12.2017 г. е 41 (2016:41).

Крайният собственик на дружеството, който изготвя консолидирани финансови отчети, е Инвест Кепитъл АД, което не е регистрирано на фондова борса.

2. Основа за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Индивидуалният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2016 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Индивидуалният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на индивидуалния финансов отчет.

3. Счетоводна политика и промени през периода

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2017 г.

Дружеството е приложило следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2017 г.:

МСС 7 „Отчети за паричните потоци“ (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., приет от ЕС

Тези изменения изискват допълнително оповестяване, което ще позволи на ползвателите на финансови отчети да оценят промените в задължения, произтичащи от финансовата дейност. Дружеството категоризира тези промени като промени, произтичащи от парични потоци и непарични промени с допълнителни категории съгласно изискванията на МСС 7 (вж. пояснение 33).

МСС 12 „Данъци върху дохода“ (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., приет от ЕС

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2017 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Промените са свързани със следните стандарти:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции“ (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори“ (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията, последващото оценяване, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането.

Ръководството на Дружеството е идентифицирало следните области, които имат ефект върху финансовите отчети в резултат от прилагането на МСФО 9:

- класификацията и оценяването на финансовите активи на Дружеството на базата на новите критерии, които взимат под внимание договорените парични потоци за активите и бизнес модела, по който те са управлявани.

Дългови инструменти

Ръководството се придържа към разнообразна инвестиционна политика в дългови и капиталови инструменти, които в зависимост от намерението и очакваната доходност, се държат с различна цел и за различен период.

Съществена част от дълговите инструменти, държани от Дружеството, се държат до падежа на инструмента, или се продават с цел управление на ликвидността, или минимизиране на очаквани загуби. Дружеството не оперира

с дългови инструменти, които не отговарят на критерия единствено плащания по главница и лихва.

Поради тази причина активите, отчитани в категория кредити и вземания по МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“, попадат в категория оценявани по амортизирана стойност в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Предоставените заеми и вземанията от свързани лица са отпуснати на множество и различни контрагенти, поради което оценката на очакваните кредитни загуби се извършва на индивидуална основа. Дружеството е в процес на детайлен анализ на ефектите от прилагането на стандарта и моделиране на подходите за оценяване на очакваните кредитни загуби.

Капиталови инструменти

Ръководството държи повечето финансови активи, за да събира съответните парични потоци и оценява видовете парични потоци, за да класифицира правилно финансовите активи.

Финансовите активи, държани за търгуване, както и тези определени за отчитане по справедлива стойност в печалбата и загубата, в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“, попадат в категория оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата според разпоредбите на МСФО 9 и оценките на бизнес модела, прилаган от дружеството. В тази връзка не се очаква стойностен ефект върху финансовите отчети на Дружеството.

Капиталовите инструменти, отчитани в категория „на разположение за продажба“ в съответствие с извършения анализ ще бъдат представяни като капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Дружеството не очаква новите изисквания да имат ефект върху класифицирането и отчитането на тези финансови активи. Печалби или загуби, реализирани при продажбата на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, няма да бъдат отчитани в печалбата или загубата, а прехвърлени от резерви в неразпределената печалба.

- в обхвата на модела за обезценка за очаквани кредитни загуби дружеството включва търговски вземания и инвестициите в дългови активи, оценявани по амортизирана стойност и оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Дружеството прилага опростен модел за признаване на очакваните загуби, тъй като тези активи не съдържат финансов компонент.
- Дружеството притежава множество инвестиции в капиталови инструменти, някои от които се държат дългосрочно, с цел инвестиционен доход, а други – краткосрочно с цел реализиране на печалба от продажбата в краткосрочен период. Поради тази причина дружеството избира да класифицира капиталовите инструменти в двете категории – оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата.

- Към датата на настоящия отчет дружеството не разполага с финансови активи, за които планира да използва изключението, предложено в параграф Б.2.3 на МСФО 9, с изключение на представените инвестиции в акции и дялове на дружества на разположение за продажба, посочени в т.7, които са в размер на 12 481 хил. лв. Тези инструменти не се търгуват на регулиран пазар и справедливата им стойност не може да бъде надеждно оценена, поради което цената на придобиване е подходяща приблизителна оценка на справедливата стойност. Това се налага поради спецификата на инвестицията, за която информацията за оценяване на справедлива стойност е налице широк обхват от възможни оценки на справедливата стойност и цената на придобиване представлява най-добрата приблизителна оценка на справедливата стойност.

МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Отчитане на хеджирането, в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

Измененията водят до съществена промяна в отчитането на хеджирането, която позволява на дружествата да отразяват техните дейности във връзка с управлението на риска по-добре във финансовите отчети чрез увеличаване на възможните хеджирани позиции и хеджиращи инструменти и въвеждане на принципен метод за оценяване на ефективността от хеджирането.

Дружеството не оперира със съществени хеджиращи договори или други инструменти, които да съдържат хеджиращ компонент, поради което Ръководството не идентифицира ефект върху финансовите отчети.

МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсирание, в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Измененията дават възможност на дружествата да оценяват определени финансови активи, които могат да бъдат изплатени предсрочно с отрицателно компенсирание, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата.

- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменени), датата на влизане в сила още не е определена, все още не са приети от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
Ръководството на Дружеството не очаква влизането в сила на новия стандарт да има ефект върху финансовите му отчети, тъй като приходите от дейността на Химимпорт АД се генерират основно от финансови инструменти и съответните приходи се признават по реда на други стандарти.
- МСФО 16 „Лизинги” в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в индивидуалния финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в индивидуалния финансов отчет.

През 2017 г. е представен един сравнителен период.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при урежда-нето на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.5. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, които извършва Дружеството. Дейността на дружеството се осъществява в един сегмент на неконсолидирана база - финансов сектор.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Дружеството прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в индивидуалния финансов отчет.

Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегмента в предходни отчетни периоди.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки и предоставяне на услуги. Приходите от основните стоки и услуги са представени в пояснение 22, 24, 25 и 27.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Дружеството.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от

продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.6.1. Продажба на стоки

При продажбата на стоки приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.6.2. Предоставяне на услуги

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на индивидуалния финансов отчет.

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.6.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.7. Нефинансови разходи

Нефинансовите разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви”.

4.9. Нематериални активи

Нематериалните активи включват софтуерни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен

ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за нефинансова дейност”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Сгради и съоръжения 25 години
- Машини и оборудване 3-5 години
- Компютри 2 години
- Други 7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата

стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.11. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения, инвестиции в дъщерни дружества

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.12. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с

инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Приходи от нефинансова дейност“.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в индивидуалния финансов отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от нефинансова дейност“ и ред „Разходи за нефинансова дейност“, и се признават, както е описано в пояснение 4.6 и пояснение 4.7.

4.13. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договор-ни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.13.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на индивидуалния финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Други финансови разходи“, „Други финансови приходи“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Разходи за оперативна дейност“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на индивидуалния финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на

търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за нефинансова дейност”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Дружеството е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Дружеството включват акции и дялове. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход.

Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи”. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.13.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови и други заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви” или „Приходи от лихви”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите и други заеми са взети с цел дългосрочно и краткосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите по обикновените акции, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на индивидуалния финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия

данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.19.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.15. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки и безсрочни депозити.

4.16. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Премийният резерв включва премии, получени при емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал.

Преоценките по планове с дефинирани доходи са част от резервите на Дружеството и се отчитат в резултат от прилагането на ревизирия МСС 19, формирани от натрупаните актюерски печалби/загуби при признаването на провизии за пенсии на персонала.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички транзакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.17. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, включваща корекциите за непризнати актюерски печалби или загуби и разходи за извършени услуги.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за нефинансова дейност“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.18. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните

моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнали. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.19. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.20.

4.19.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.20. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на индивидуалния финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.20.1. Обезценка на дъщерни дружества

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.11). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.20.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2017 г. ръководството определя полезния живот на активите, които представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 5. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.20.3. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи е на стойност 27 хил. лв. (за 2016 г. - 24 хил. лв.) и е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за

оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.20.4. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар. Подробности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват сгради, машини и оборудване, транспортни средства, разходи за придобиване и други. Балансовата стойност към 31 декември 2017 г. може да бъде анализирана, както следва:

	Сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2017 г.	26	225	113	1 444	6 370	8 178
Новопридобити активи	-	7	-	7	-	14
Отписани активи	-	-	-	-	(4 052)	(4 052)
Салдо към 31 декември 2017 г.	26	232	113	1 451	2 318	4 140
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2017 г.	(22)	(223)	(113)	(129)	-	(487)
Амортизация	-	(4)	-	(3)	-	(7)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(22)	(227)	(113)	(132)	-	(494)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	4	5	-	1 319	2 318	3 646

Балансовата стойност към 31 декември 2016 г. може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2016 г.	8 178	26	222	113	1 433	6 370	16 342
Новопридобити активи	-	-	3	-	11	-	14
Отписани активи	(8 178)	-	-	-	-	-	(8 178)
Салдо към 31 декември 2016 г.	-	26	225	113	1 444	6 370	8 178
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2016 г.	-	(21)	(221)	(113)	(125)	-	(480)
Амортизация	-	(1)	(2)	-	(4)	-	(7)
Салдо към 31 декември 2016 г.	-	(22)	(223)	(113)	(129)	-	(487)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	-	4	2	-	1 315	6 370	7 691

Всички разходи за амортизация са включени в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за нефинансова дейност“.

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

6. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земя и сграда, които се намират на ул. „Батенберг“ № 1, гр. София, които се държат с цел увеличаване стойността на капитала.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е определена от лицензирани оценители на базата на приходния метод към 31.12.2017 г. и 31.12.2016 г.

Промените в балансовите стойности могат да бъдат представени както следва:

	Инвестиционни имоти '000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2016 г.	33 572
Печалба от промяна на справедливата стойност	2 259
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	35 831
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	35 831

През 2017 г. и 2016 г. не са извършени подобрения на инвестиционните имоти. За 2017 г. и 2016 г. не са реализирани доходи от инвестиционните имоти и не са отчетени преки оперативни разходи. Инвестиционните имоти са заложили като обезпечение по получени заеми, виж пояснение 18.1.

7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Към 31.12.2017 г. Дружеството има следните преки инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2017 '000 лв.	участие %	31.12.2016 '000 лв.	участие %
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	251 996	100.00%	256 826	100.00%
Бългериан Еървейз Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	209 611	100.00%	209 611	100.00%
Зърнени храни България АД	България	Производство и търговия	165 363	63.65%	165 363	63.65%
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	44 393	100.00%	44 393	100.00%
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	22 492	6.60%	22 492	6.60%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти	22 474	65.00%	22 474	65.00%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	20 419	9.74%	20 736	9.89%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство и търговия	16 929	13.84%	16 929	13.84%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	16 380	99.00%	16 380	99.00%
Булхимекс ГмбХ	Германия	Производство и търговия	2 500	100.00%	2 500	100.00%
Енергопроект АД	България	Инженерен сектор	2 168	83.25%	2 168	83.25%
Транс Интеркар ЕООД	България	Транспорт	4 855	100.00%	4 855	100.00%
Национална стокова борса АД	България	Производство и търговия	1 879	67.00%	1 879	67.00%
ТИ АД	България	Производство и търговия	480	87.67%	480	87.67%
ХГХ Консулт ООД	България	Услуги	111	59.34%	111	59.34%
Прайм Лега Консулт ООД	България	Услуги	4	70.00%	4	70.00%
			782 054		787 201	

Инвестициите в дъщерни предприятия са отразени в индивидуалния финансов отчет на Дружеството по себестойност.

През отчетния период са настъпили следните промени по отношение на инвестициите в дъщерните предприятия:

- През 2017 г. Химимпорт АД продава /нетно/ 500 броя акции от дъщерното дружество ЗАД Армеец, в резултат на което намали участието си с 0.15 %. Общата продажна цена възлиза на 250 хил. лв.;
- През 2017 г. намалението на инвестицията в дружеството ЦКБ Груп ЕАД в размер на 4 830 хил. лв. представлява суми, погасени по решение на дъщерното дружество, съгласно договор за заем, който няма срок за погасяване и може да бъде погасявани по решение на дъщерното дружество.

Дружеството е получило дивиденди от инвестициите си в дъщерни предприятия, които са представени на ред Приходи от дивиденди в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Дружеството има поети ангажименти, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, информация за които е представена в пояснение 3б.

8. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към категорията на финансови активи на разположение за продажба:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба		
Инвестиции в акции и дялове	12 481	42
Конвертируеми облигации	-	46 129
	12 481	46 171

Представените инвестиции в акции и дялове на дружества на разположение за продажба в размер на 12 481 хил. лв. не се търгуват на регулиран пазар и справедливата им стойност не може да бъде надеждно оценена, поради което те се отчитат по стойност на придобиване.

9. Дългосрочни предоставени заеми

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Дългосрочни предоставени заеми	147 567	127 014
	147 567	127 014

Дългосрочните предоставени заеми представляват главница и натрупани лихви към тях на заеми, предоставени от Дружеството на несвързани лица. Заемите са предоставени при пазарни лихвени нива. Крайният срок за погасяване на предоставените заеми е след 31.12.2018 г.

10. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2017 ‘000 лв.	Признати в печалбата или загубата ‘000 лв.	31 декември 2017 ‘000 лв.
Нетекучи активи			
Нетекучи инвестиции	6 613	(6 613)	-
Инвестиционни имоти	3 135	9	3 144
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	9 354	2 428	11 782
Търговски вземания	-	(37)	(37)
Нетекучи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	(3)	(1)	(4)
Текущи пасиви			
Задължения към персонала	(5)	(2)	(7)
Данъчна загуба	(142)	142	-
	18 952	(4 074)	14 878
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(150)		(48)
Отсрочени данъчни пасиви	19 102		14 926
Нетно отсрочени данъчни пасиви	18 952		14 878

Отсрочените данъци за сравнителния период през 2016 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2016 '000 лв.	Признати в печалбата или загубата '000 лв.	31 декември 2016 '000 лв.
Нетекущи активи			
Нетекущи инвестиции	6 613	-	6 613
Инвестиционни имоти	2 901	234	3 135
Текущи активи			
Краткосрочни финансови активи	7 346	2 008	9 354
Търговски вземания	(1)	1	-
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	(3)	-	(3)
Текущи пасиви			
Задължения към персонала	(4)	(1)	(5)
Данъчна загуба	-	(142)	(142)
	16 852	2 100	18 952
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(8)		(150)
Отсрочени данъчни пасиви	16 860		19 102
Нетно отсрочени данъчни пасиви	16 852		18 952

Всички отсрочени данъчни активи и пасиви са включени в отчета за финансовото състояние.

11. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди са класифицирани в следните категории:

	Пояснение	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	11.1	141 432	117 152
Финансови активи, държани до падеж	11.2	10 000	-
Финансови активи на разположение за продажба	11.3	9	9
		151 441	117 161

Към 31.12.2017 г. Дружеството няма заложен краткосрочни финансови активи.

11.1. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата

Краткосрочните финансови активи на стойност 141 432 хил. лв.(2016: 117 152 хил. лв.) са класифицирани като финансови инструменти, държани за търгуване, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата. Към 31.12.2017 г. финансовите активи са представени по справедлива стойност, определена на база изготвени пазарни оценки от сертифицирани оценители. (Пояснение 39.1).

11.2. Финансови активи, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж, представляват облигации с падеж до 22 юни 2018 г.

11.3. Финансови активи на разположение за продажба

Към 31.12.2017 г. финансовите активи на разположение за продажба, на стойност 9 хил. лв. (2016: 9 хил. лв.), представляват инвестиции в акции и дялове на дружества, които не се търгуват на регулиран пазар и справедливата им стойност не може да бъде надеждно оценена. Поради тази причина финансовите активи на разположение за продажба са оценени по стойност на придобиване.

12. Предоставени заеми

	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
Предоставени заеми	103 078	101 757
	103 078	101 757

Краткосрочните заеми са предоставени при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Срокът на погасяване е до 31 декември 2018 г. Заемите са без обезпечения. Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

13. Търговски и други вземания

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Аванси за придобиване на инвестиции	42 263	36 344
Други търговски вземания	283	299
Търговски вземания	42 546	36 643
Краткосрочни депозити	5 661	5 697
Предплатени разходи	25	19
ДДС за възстановяване	116	116
Други краткосрочни вземания	2 090	2 316
Други вземания	7 892	8 148
Търговски и други вземания общо	50 438	44 791

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски и други вземания на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски и други вземания са били отписани и съответната обезценка е била призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за нефинансова дейност“. Отписаните вземания са били дължими главно от търговски клиенти и други, които са имали финансови затруднения.

Към датата на индивидуалния финансов отчет няма значителни необезценени търговски и други вземания с изтекъл срок на плащане.

14. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Парични средства в брой и в банки:		
- български лева	5 142	70 835
- евро	67 477	5 380
- щатски долари	-	144
	72 619	76 359

Блокираните парични средства на Дружеството към 31.12.2017 г. са в размер на 5 103 хил. лв. (2016 г.: 5 103 хил. лв.).

15. Собствен капитал

15.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2017 г. се състои от 239 646 267 броя обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за

акция. Акциите на Дружеството са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на един глас и ликвидационен дял.

	2017	2016
	Брой акции	Брой акции
Обикновени акции	239 646 267	239 646 267
Акции, издадени и напълно платени към края на периода	239 646 267	239 646 267

Списъкът на основните акционери, притежаващи обикновени акции на Дружеството, е представен както следва:

	2017	2017	2016	2016
	Брой обикновени акции	%	Брой обикновени акции	%
Инвест Кепитъл АД	174 847 247	72.96%	175 002 247	73.03%
ПОАД ЦКБ Сила	7 872 107	3.29%	7 464 307	3.11%
ПОК "СЪГЛАСИЕ" - фондове	7 309 150	3.05%	2 965 952	1.24%
ЗАД Армеец	3 236 507	1.35%	3 211 507	1.34%
ДСК – Фондове	2 284 238	0.95%	2 284 238	0.95%
ЖСК Съгласие	2 138 331	0.89%	2 109 081	0.88%
ЕКСПАТ БЪЛГАРИЯ СОФИКС ЮСИТС БТФ	1 863 911	0.78%	1 796 983	0.75%
УПФ Бъдеще	1 388 301	0.58%	1 388 301	0.58%
HORIZON GROWTH FUND N.V.	1 329 629	0.56%	-	0.00%
ЦКБ Груп ЕАД	1 296 605	0.54%	1 863 605	0.78%
EUROINS ROMANIA ASIGURARE-REASIGURARE	1 272 108	0.53%	2 002 108	0.84%
The Bank of New York Mellon	1 162 876	0.49%	2 642 238	1.10%
Eaton Vance Emerging Markets	1 155 510	0.48%	825 588	0.35%
Уникредит Банк Австрия	464 921	0.19%	557 594	0.23%
Банка Пиреос България	331 950	0.14%	645 391	0.27%
BNPPARIBAS SECURITIES SERVICES S.C.A	242 624	0.10%	242 624	0.10%
Raiffeisen Bank International AG	74 225	0.03%	34 225	0.01%
NN фондове	-	0.00%	670 287	0.28%
Blackrock Frontier Markets Fund	-	0.00%	32 308	0.01%
Други юридически лица	14 220 866	5.93%	17 843 123	7.45%
Други физически лица	17 155 161	7.16%	16 064 560	6.70%
	239 646 267	100.00%	239 646 267	100.00%

На 12 юни 2009 г. Химимпорт АД издава задължително конвертируеми привилегировани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент и гарантиран ликвидационен дял. Задължителното конвертиране на привилегированите акции е извършено на 15 юни 2016 г.

15.2. Премиен резерв

Към 31 декември 2017 г. премиеният резерв е в размер на 260 615 хил. лв. (2016 г.: 260 615 хил. лв.). Премиеният резерв е формиран от следните емисии:

- премиен резерв в размер на 28 271 хил. лв. от емисията на привилегировани акции през 2009 г. Премията от емисии е намалена с частта от разходите по емисията, принадлежаща към собствения капитал, в размер на 2 033 хил. лв.
- премиен резерв в размер на 199 419 хил. лв. от вторично публично предлагане на акции на дружеството през 2007 г. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 581 хил. лв.
- премиен резерв в размер на 32 925 хил. лв. от проведеното първично публично предлагане на акции на Дружеството от 07.09.2006 г. до 20.09.2006 г. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 327 хил. лв.

15.3. Други резерви

Към 31 декември 2017 г. другите резерви са в размер на 59 824 хил. лв. (2016 г.: 59 824 хил. лв.) и са формиран на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

16. Задължение за дивиденди

Към 31 декември 2017 г. задълженията за дивиденди по привилегировани акции са както следва:

	Текущи	
	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Задължение за дивиденди	-	9 063
	-	9 063

През 2016 г. Химимпорт АД разпредели на акционерите си, притежатели на привилегировани акции гарантиран дивидент в размер на 17 736 хил. лв. или по 0.1998 лв. за една привилегирована акция.

Задълженията за дивиденди на Дружеството са възникнали във връзка с емитираните през 2009 г. задължително конвертируеми привилегировани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент. На 15 юни 2016 г. всички привилегировани акции на дружеството към тази дата са задължително конвертирани в обикновени акции, съгласно условията на проспекта за издаването им. Текущата стойност в размер на 9 063 хил. лв. представлява дължимата остатъчна част от гарантирания дивидент за периода 1 януари 2016 г. до 15 юни 2016 г., която е изплатена през 2017 г. след гласуването на сумата от Общото събрание на Дружеството.

17. Възнаграждения на персонала

17.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(1 717)	(1 456)
Разходи за социални осигуровки	(114)	(106)
Разходи за текущ трудов стаж	(5)	(4)
Корекция на разходи по неизползвани отпуски	-	(1)
Разходи за персонала	(1 836)	(1 567)

17.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Планове с дефинирани доходи	27	24
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	27	24
Текущи:		
Задължения към персонала	36	44
Задължения към осигурителни институции	48	27
Задължения по неизползвани отпуски	28	19
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	112	90

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2018 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и текущи възнаграждения.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	24	21
Разходи за текущ трудов стаж	5	4
Разходи за лихви	-	1
Преоценки - актюерски печалби от промени в демографските предположения	(2)	(4)
Преоценки - актюерски загуби от промени във финансовите предположения	-	2
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	27	24

При определяне на пенсионните задължения са използвани следните актюерски допускания:

	2017	2016
Дисконтов процент	2%	3%
Очакван процент на увеличение на заплатите	2%	1%
Средна продължителност на живота:		
Средна възраст на пенсиониране – мъже	64	64
Средна възраст на пенсиониране – жени	61	61

Използвана е таблица за смъртност, изготвена от Националния статистически институт.

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независим оценител - актюер. Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

18. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

Пояснения	Текущи		Нетекущи	
	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Банкови заеми	18.1	10 334	10 334	31 538
Цесионни и други заеми	18.2, 18.3	632	18 519	20 524
Общо балансова стойност		10 966	28 853	52 062
			43 078	

18.1. Банкови заеми

	Текущи		Нетекущи	
	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Банкови заеми	10 334	10 334	31 538	38 872

Инвестиционен кредит – Уникредит Булбанк АД

Договорът за инвестиционен кредит е сключен на 30.01.2015 г. за сума в размер на 58 675 хил. лв. и срокът за погасяване е 30.04.2023 г. съгласно погасителен план. Заемът е обезпечен с инвестиционни имоти, представени в пояснение 6. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 3М СОФИБОР плюс 4.9%.

Револвиращ кредит - банка ДСК ЕАД

Договорът за банков кредит е сключен на 05.10.2011 г. за сума в размер на 3 000 хил. лв. за 1 година, като срокът за погасяване е удължен до 29.09.2018 г. Заемът е обезпечен с недвижими имоти. Годишният лихвен процент по заема е в размер на 8.5%, формиран на база на 1М СОФИБОР плюс 4%, като лихвата не може да бъде по-ниска от 8.5% и по-висока от 10%.

18.2. Други дългосрочни заеми

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Дългосрочни задължения по договори за цесии	18 018	4 206
Дългосрочни заеми	2 506	-
	20 524	4 206

Дългосрочните задължения за договори за цесии в размер на 18 018 хил. лв.(2016: 4 206 хил.лв.), се олихвяват с лихвен процент 3.5% върху непогасената главница за период до 2018 г.

Дългосрочните заеми в размер на 2 506 хил.лв. представляват задължение по договор за заем с падеж 22 август 2022 г. при лихвен процент 4.5%.

18.3. Други краткосрочни заеми

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Краткосрочни задължения по договори за цесии	-	13 714
Краткосрочни заеми	632	4 805
	632	18 519

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 3% до 8% в зависимост от срочността на кредита. Заемите са класифицирани според крайния им срок за погасяване, който е през 2018 г. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

19. Търговски и други задължения

Търговските и други задължения, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Задължения по аванси за придобиване на финансови активи	152	2 245
Други търговски задължения	23	22
	175	2 267
Данък върху доходите на физическите лица	275	168
Данък върху дивидентите	92	96
Задължение за данък добавена стойност	37	3
Данък върху разходите	1	2
Други задължения	4 395	23 211
	4 800	23 480
Търговски и други задължения	4 975	25 747

20. Печалба от операции с финансови инструменти

Печалбите от операции с финансови инструменти за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани както следва:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Положителни разлики от операции с ценни книжа и инвестиции	24 381	21 424
	24 381	21 424

21. Загуба от операции с финансови инструменти

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Отрицателни разлики от операции с ценни книжа и инвестиции	(4 231)	(13 841)
	(4 231)	(13 841)

22. Приходи от лихви

Приходи от лихви за представените отчетни периоди включват:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Приходи от лихви, свързани с:		
- предоставени заеми	13 635	17 498
- корпоративни облигации	1 619	3 472
- банкови депозити	-	10
	15 254	20 980

23. Разходи за лихви

Разходи за лихви за представените отчетни периоди включват:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Разходи за лихви, свързани с:		
- получени заеми	(1 369)	(3 046)
- банкови заеми	(3 731)	(3 424)
- други задължения	-	(1 925)
	(5 100)	(8 395)

24. Други финансови приходи и разходи

Други финансови приходи и разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат обобщени както следва:

Други финансови приходи и разходи	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	306	894
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	(1 582)	(594)
Банкови такси и комисионни	(155)	(209)
Други финансови разходи	(8)	(16)
	(1 439)	75

25. Приходи от дивиденди

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Приходи от дивиденди	8 491	14 859
	8 491	14 859

26. Приходи от нефинансова дейност

Приходите от нефинансова дейност на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Приходи от предоставяне на услуги	1 902	1 964
Приходи от отписани задължения	509	547
Печалба от преоценка на инвестиционни имоти	-	2 259
Други приходи от нефинансова дейност	1	56
	2 412	4 826

27. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Приходи от продажба на нетекущи активи	-	9 111
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	-	(8 235)
Печалба от продажба на нетекущи активи	-	876

28. Разходи за нефинансова дейност

Разходите за нефинансова дейност на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	Пояснение	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Разходи за външни услуги		(2 021)	(2 319)
Разходи за персонала	17.1	(1 836)	(1 567)
Разходи за обезценка на текущи активи		(628)	(808)
Разходи за материали		(68)	(73)
Разходи за амортизация		(8)	(7)
Други разходи		(191)	(182)
		(4 752)	(4 956)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2017 г. е в размер на 196 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

29. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 %, и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Печалба за периода преди данъци	35 016	35 848
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(3 502)	(3 585)
Данъчен ефект от приходи, непризнати за данъчни цели	3 429	3 731
Данъчен ефект от разходи, непризнати за данъчни цели	(42)	(4)
Текущ разход за данък	(115)	-
Отсрочен данъчен приход /(разход), в резултат от:		
- възникване и обратно проявление на данъчни временни разлики	4 074	(2 100)
Разходи за данъци	3 959	(2 100)

Пояснение 10 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

30. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.

Среднопретегленият брой обикновени акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	2017	2016
Нетна печалба в лева, подлежаща на разпределение	38 975 000	33 748 000
Среднопретеглен брой акции	239 646 267	199 273 852
Основен доход на акция (лева за акция)	0.16	0.17

Среднопретегленият общ брой акции /обикновени и привилегировани/, използван за изчисляването на намаления доход на акция, както и нетната печалба, коригирана с разходи за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва. Към 31.12.2017 г. дружеството няма привилегировани акции.

	2016
Коригирана нетна печалба в лева	35 673 000
Среднопретеглен брой акции	239 646 267
Доход на акция с намалена стойност (лева за акция)	0.15

31. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват собствениците, дъщерни и асоциирани предприятия и ключов управленски персонал.

31.1. Сделки със собствениците

Продажби	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
<i>продажба на услуги, приходи от наеми и приходи от лихви</i>		
– собственик	336	1 709
Покупки	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
<i>покупки на услуги и лихви</i>		
– собственик	(194)	(300)

Парични потоци	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Предоставени средства на собственик	10 429	7 289
Получени средства от собственик	(5 067)	(5 821)

31.2. Сделки с дъщерни предприятия

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Продажби		
<i>продажба на услуги, приходи от наеми и приходи от лихви</i>		
- дъщерни предприятия	8 615	8 362
- други свързани лица, извън групата	1 148	3 765
Покупки		
<i>покупки на услуги, стоки и лихви</i>		
- дъщерни предприятия	(2 603)	(3 982)
- други свързани лица, извън групата	-	(305)

31.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал се състоят от текущи заплати и възнаграждения, както следва:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	(1 201)	(956)
Разходи за социални осигуровки	(20)	(19)
Служебни автомобили	-	-
Общо възнаграждения	(1 221)	(975)

32. Разчети със свързани лица в края на годината

	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
Дългосрочни вземания от:		
- дъщерни предприятия	48 980	27 509
Общо дългосрочни вземания от свързани лица:	48 980	27 509
	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
Краткосрочни вземания от:		
- собственици и ключов управленски персонал	20 083	28 841
- дъщерни предприятия	58 929	83 778
- други свързани лица, извън групата	6 840	14 064
Общо краткосрочни вземания от свързани лица:	85 852	126 683
	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
Дългосрочни задължения към:		
- дъщерни предприятия	59 388	13 333
Общо дългосрочни задължения към свързани лица:	59 388	13 333
	2017	2016
	'000 лв.	'000 лв.
Краткосрочни задължения към:		
- собственици	3 890	-
- дъщерни предприятия	79 186	116 390
- други свързани лица извън групата	6 473	6 753
Общо краткосрочни задължения към свързани лица:	89 549	123 143

33. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Дългосрочни заеми '000 лв.	Краткосрочни заеми '000 лв.	Общо '000 лв.
1 януари 2017	43 078	37 916	80 994
Парични потоци:			
Плащания на главници	-	(26 503)	(26 503)
Постъпления		9 729	9 729
Изплащане на дивиденди		(5 557)	(5 557)
Плащания на лихви	-	(3 731)	(3 731)
Непарични промени:			
Прекласифициране на заеми	8 984	(1 000)	7 984
Начислени лихви	-	112	112
31 декември 2017	52 062	10 966	63 028

	Дългосрочни заеми '000 лв.	Краткосрочни заеми '000 лв.	Общо '000 лв.
1 януари 2016	62 961	47 533	110 494
Парични потоци:			
Плащания на главници	-	(30 121)	(30 121)
Постъпления	-	18 948	18 948
Изплащане на дивиденди	-	(7 330)	(7 330)
Плащания на лихви	-	(1 820)	(1 820)
Непарични промени:			
Прекласифициране на заеми	(19 883)	1 643	(18 240)
Прекласифициране на дивиденди	-	9 063	9 063
Начислени лихви	-	-	-
31 декември 2016	43 078	37 916	80 994

34. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Дружеството е осъществило следните сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци от финансова дейност:

- Дружеството е прихванало задължения за дивиденди по привилегироваи и обикновени акции с вземания на свои акционери в размер на 7 390 хил. лв. през 2017 г. (21 094 хил. лв. през 2016 г.).

35. Дивиденди

През 2017 г. са изплатени дивиденди на акционерите, притежаващи обикновени акции, от печалбата за 2016 г. в размер на общо 12 947 хил. лв., 0.054 лв. за 1 акция. През 2016 г. са изплатени дивиденди на акционерите, притежаващи привилегироваи акции, съгласно проспекта им в размер на общо 17 736 хил. лв., 0.1998 лв. за 1 акция.

Данъкът върху дивидентите за физически лица и чуждестранни юридически лица от държави, различни от страни от ЕС и Споразумението за Европейското икономическо пространство, е в размер на 5% за 2017 г. и 2018 г., като данъкът се удържа от brutната сума на дивидентите.

36. Условни пасиви

Дружеството е предоставило гаранции по реда на чл. 240 от Търговския закон като член на ръководните и надзорни органи на Параходство Българско Речно Плаване АД и Проучване и Добив на Нефт и Газ АД.

Дружеството е солидарен длъжник по следните договори за кредит:

- договор за кредитна линия, сключен между Банка ДСК ЕАД и Зърнени Храни България АД на стойност 5 100 хил. лв. към 31.12.2017 г. с погасителен план с краен срок 25 септември 2018 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 12 403 хил.лв.
- договор за кредит от 16.03.2011 г., сключен между Алфа Банк ЕАД и Слънчеви лъчи Провадия АД на стойност на 898 хил. евро (1 756 хил. лв.) с погасителен план с краен срок 05.12.2018 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 22 435 хил.лв.
- договор за кредит между УниКредит Булбанк АД и Зърнени храни грейн ЕООД от 13.12.2013 г. с настояща стойност на задължението 7 000 хил. лв. и падеж 31.03.2018 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 13 186 хил.лв.

Дружеството е поръчител по следните договори:

- договор за банков кредит №739/21.06.2013, сключен между Българска Банка за Развитие и Слънчеви лъчи Провадия АД в размер на – 10 974 хил. лева с погасителен план с краен срок 22.05.2023 г.; Справедливата стойност на

заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 39 533 хил.лв.

- договор за поръчителство с Българска Банка за Развитие към договор за заем с падеж на 21.05.2018 г., сключен със Зърнени храни Грейн ЕООД с общо салдо към края на периода в размер на 14 906 хил. лв. Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 15 022 хил.лв.

- договори за кредит между УниКредит Булбанк АД и България Ер Меинтананс ЕАД от 23.12.2015г. с настояща стойност на задължението 70 995 хил. лв. и падеж 31.12.2025 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 94 822 хил.лв.

- договори за кредит между УниКредит Булбанк АД и България Ер Меинтананс ЕАД от 1.11.2016 г. с настояща стойност на задължението 10 974 хил. лв. и падеж 30.09.2028 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 39 533 хил.лв.

- договори за кредит между Юробанк България АД и М Кар София ООД от 02.08.2016 г. с настояща стойност на задължението 22 959 хил. лв. и падеж 02.02.2019 г.; Справедливата стойност на заложените като обезпечение активи, собственост на кредитополучателя е в размер на 23 470 хил.лв.

Дружеството има сключен договор за издаване на банкови гаранции на дружества от групата с лимит 1 мил. лв. с падеж ноември 2018 г.

Дружеството е съдлъжник или поръчител на свои дъщерни дружества по кредити , отпуснати от ЦКБ АД на обща стойност – 60 954 хил. лв.

37. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2017	2016
		'000 лв.	'000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба:			
Инвестиции в акции и дялове	8,11.3	12 490	51
Инвестиции, държани до падеж:			
Облигации	8,11.2	10 000	46 129
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
Краткосрочни финансови активи	11.1	141 432	117 152
Кредити и вземания:			
Предоставени заеми	9, 12	250 645	228 771
Вземания от свързани лица	32	134 832	154 192
Търговски и други вземания	13	5 944	5 996
Пари и парични еквиваленти	14	72 619	76 359
Финансови активи		627 962	628 650
Финансови пасиви			
		2017	2016
		'000 лв.	'000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Нетекущи пасиви:			
- заеми	18.1,18.2	52 062	43 078
- задължения към свързани лица	32	59 388	13 333
Текущи пасиви:			
- задължения за дивиденди	16	-	9 063
- заеми	18.1, 18.3	10 966	28 853
- задължения към свързани лица	32	89 549	123 143
- търговски и други задължения	19	23	22
		211 988	217 492

Вижте пояснение 4.13 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 38.

38. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 37. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

38.1. Анализ на пазарния риск

38.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството, деноминирани главно в евро и щатски долари, излагат Дружеството на валутен риск.

За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева, и сключва форуърдни договори, които не противоречат на политиката на Дружеството за управление на риска. По принцип има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните парични потоци в чуждестранна валута. В случаите, когато сумите за плащане и получаване в определена валута се очаква да се компенсират взаимно, то тогава не се налага допълнително хеджиране.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск		Излагане на дългосрочен риск	
	Щатски долари '000	Евро '000	Щатски долари '000	Евро '000
	31 декември 2017 г.			
Финансови активи	132	9 414	-	41 726
Финансови пасиви	-	-	-	(3 295)
Общо излагане на риск	132	9 414	-	38 431

	Излагане на краткосрочен риск		Излагане на дългосрочен риск	
	Щатски долари '000	Евро '000	Щатски долари '000	Евро '000
	31 декември 2016 г.			
Финансови активи	10 961	9 669	-	46 129
Финансови пасиви	-	(18 948)	-	(4 995)
Общо излагане на риск	10 961	(9 279)	-	41 134

Представената по-долу таблица показва чувствителността на нетния финансов резултат за периода след данъци и на другите компоненти на собствения капитал по отношение на финансовите активи и пасиви на Дружеството към курса на щатския долар и българския лев при равни други условия.

В таблицата се приема, че процентната промяна към 31 декември 2017 г. на курса на българския лев спрямо щатския долар е +/- 7.78 % (2016 г.: 3.64%). Тези проценти са определени на база на променливостта на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на вземанията и задълженията на Дружеството, държани към датата на финансовия отчет..

Ако курсът на българския лев спрямо щатския долар се увеличи/намали съответно с +/- 7.78% (2016 г.: +/- 3.64%), промяната ще се отрази по следния начин:

	Нетен финансов резултат след данъци за годината	Нетен финансов резултат след данъци за годината
	Увеличение '000 лв.	Намаление '000 лв.
31 декември 2017 г.	(9)	9
31 декември 2016 г.	(359)	359

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се

счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Дружеството на валутен риск.

38.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Към 31 декември 2017 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

Представената по-долу таблица показва чувствителността на нетния финансов резултат след данъци за годината по отношение на вероятно увеличение/намаление на следните лихвени проценти – 1М СОФИБОР +/-2.77% и 3М СОФИБОР +/-2.52% (за 2016 г. – 1М СОФИБОР +/-3.82% и 3М СОФИБОР +/-4.24%). Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарни условия. Изчисленията са направени на база на променливостта на осреднените пазарни лихвени проценти за всяка година. Всички други параметри са приети за константни. Ефектът от 1М СОФИБОР за 2017 и 2016 г. е под хиляда лева и не е посочен в таблицата.

31 декември 2017 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми (3М СОФИБОР)	(1)	1	(1)	1

31 декември 2016 г.	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми (3М СОФИБОР)	(1)	1	(1)	1

38.1.3. Други ценови рискове

Дружеството е изложено и на други ценови рискове във връзка със следните преки инвестиции в дъщерни дружества, чийто акции се търгуват на Българска фондова борса - София:

- ЦКБ АД – дъщерно дружество;
- Проучване и Добив на Нефт и Газ АД – дъщерно дружество;
- Зърнени Храни България АД - дъщерно дружество

Инвестициите в акции на дъщерни дружества, търгуеми на Българската фондова борса - София се държат като дългосрочни стратегически инвестиции. В съответствие с политиката на Дружеството не са извършвани специфични хеджиращи дейности във връзка с тези инвестиции. Дейността на тези дружества се наблюдава на регулярна база и контролът или значителното влияние върху тези дружества се използват, за да се поддържа стойността на инвестициите в тези дружества.

Краткосрочните финансови активи, описани по-горе, се държат с цел търговия на Българска фондова борса- София.

38.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Ценни книжа / финансови активи /	163 922	163 332
Предоставени заеми	250 645	228 771
Вземания от свързани лица	134 832	154 192
Търговски и други вземания	5 944	5 996
Пари и парични еквиваленти	72 619	76 359
Балансова стойност	627 962	628 650

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка. Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Дружеството по отношение на тези финансови инструменти.

38.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2017 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2017 г.	Краткосрочни		Дългосрочни
	До 6 месеца	До 12 месеца	От 2 до 5 години
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Задължения към банки и други заеми	5 831	5 135	52 062
Задължения към свързани лица	34 572	54 977	59 388
Търговски и други задължения	23	-	-
Общо	40 426	60 112	111 450

Към 31 декември 2016 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2016 г.	Краткосрочни		Дългосрочни
	До 6 месеца '000 лв.	До 12 месеца '000 лв.	От 2 до 5 години '000 лв.
Задължения за дивиденди	9 063	-	-
Задължения към банки и други заеми	12 454	16 399	43 078
Задължения към свързани лица	119 162	3 981	13 333
Търговски и други задължения	22	-	-
Общо	140 701	20 380	56 411

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата. Годишните лихвени плащания са в размер на 5 185 хил. лв. (2016 г.: 11 957 хил. лв.)

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски и други вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до 1 година.

39. Оценяване по справедлива стойност

39.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти е представена в сравнение с тяхната балансова стойност към края на отчетните периоди в следната таблица:

Финансови активи	Към 31 декември 2017 г.		Към 31 декември 2016 г.	
	Справедлива стойност '000 лв.	Балансова стойност '000 лв.	Справедлива стойност '000 лв.	Балансова стойност '000 лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата	133 432	133 432	117 152	117 152
	133 432	133 432	117 152	117 152

Следната таблица представя финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, в съответствие с йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия групира финансовите активи и пасиви в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в следните категории съобразно йерархията на справедливата стойност.

31 декември 2017 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	'000	'000	'000 лв.	'000 лв.
	лв.	лв.		
Активи				
Акции, които не се търгуват борсово	-	133 432	-	133 432
Общо	-	133 432	-	133 432

31 декември 2016 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	'000	'000	'000 лв.	'000 лв.
	лв.	лв.		
Активи				
Акции, които не се търгуват борсово	-	117 152	-	117 152
Общо	-	117 152	-	117 152

През отчетните периоди не е имало трансфери между нива 1 и 2.

Определяне на справедливата стойност

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

Акции, които не се търгуват борсово:

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки с акции на подобни дружества, коригирани за специфични фактори.

39.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2017 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2017 г.	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
---------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	------------------

Инвестиционни имоти:

- земи и сгради	-	-	35 831	35 831
-----------------	---	---	--------	--------

31 декември 2016 г.	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
---------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	------------------

Инвестиционни имоти:

- земи и сгради	-	-	35 831	35 831
-----------------	---	---	--------	--------

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Земя и сгради (Ниво 3)

Оценката по справедлива стойност се базира на приходния метод. Инвестиционните имоти не са преоценявани през 2017 г., защото стойността от 2016 се запазва.

40. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Дружеството определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници, които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2017	2016
	‘000 лв.	‘000 лв.
Собствен капитал	1 261 915	1 235 885
Капитал	1 261 915	1 235 885
+Дълг	232 072	262 283
- Пари и парични еквиваленти	(72 619)	(76 359)
Нетен дълг	159 453	185 924
Съотношение на капитал към нетен дълг	1:0.13	1:0.15

Съотношението през 2017 г. се подобрява спрямо 2016 г. поради намаление на задълженията към свързани лица през периода. Дружеството е спазило условията във връзка със своите договорни задължения, включително поддържането на определени капиталови съотношения.

41. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали значителни коригиращи събития между датата на съставяне на финансовия отчет и датата на одобрението му от ръководство на 30 март 2018 г.

42. Одобрение на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет към 31 декември 2017 г. (включително сравнителната информация) е одобрен за публикуване от Управителния съвет на 30 март 2018 г.